

Список використаних джерел

1. Архипова С.П. Професійна компетентність і професійність соціального працівника: сутність і шляхи розвитку / Соціальна робота в Україні: теорія і практика, 2004, № 2.
2. Головань М.С. Компетенція і компетентність: досвід теорії, теорія досвіду / Вища освіта України, 2008, № 3, С. 23-30.
3. Ніколаєску О.І. Формування соціальної компетентності учнів загальноосвітніх навчальних закладів відповідно до вимог нових державних освітніх стандартів: науково-методичний посібник. Черкаси: ОПОПП, 2014. 76 с.

Лілія Куліненко

професор, доктор філософських наук,
професор кафедри професійної і технологічної освіти та
загальнотехнічних дисциплін
Ізмаїльський державний гуманітарний університет

Людмила Драгієва

кандидат педагогічних наук, доцент
завідувач кафедри математики, інформатики
та інформаційної діяльності
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
м. Ізмаїл

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ СУЧАСНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ У МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ГАЛУЗІ

Автори піднімають питання щодо проблеми формування творчого потенціалу майбутнього викладача технологій в процесі магістерської підготовки. Визначають педагогічні умови формування творчого потенціалу фахівців у системі вищої школи.

Ключові слова: професійна підготовка, технологічна освіта, викладач технологій, творчий потенціал, навчальна діяльність, творча діяльність.

Проблема творчого потенціалу виступає вкрай актуальною в контексті реалізації сучасних реформ в освіті та науці, а також виявленні характеру тих суспільно-економічних перетворень, що детермінують цілу низку змін в функціонуванні суспільства і

особистості. Зростання динаміки науково-технічного прогресу зумовило нагальну потребу в перегляді змісту та вимог до професійної підготовки фахівця, а також до формування основної властивості його особистості – конкурентної спроможності. Детерміновані зміни загострюють характер тих прогалин, що закладені в змісті, організації та управлінні вищою освітою в Україні.

Євроінтеграційні поступу України, зміни орієнтирів суспільного співжиття, переоцінка стратегічних суспільно-економічних векторів розвитку та їх вимірів (глобалізація, широке розповсюдження та домінування в системі комунікативного обміну інформаційних технологій, встановлення домінантності інтелектуально-творчих особистісних здібностей та якостей, що забезпечують професійну самореалізацію та самоствердження особистості в системі підвищеної конкурентності), а також входження в світовий освітній простір, – призвело до визнання, як пріоритетної, орієнтації на ринок праці та зумовило необхідність перегляду, а у певних випадках і докорінних змін, організації підготовки спеціалістів у вищих закладах освіти.

З метою визначення стану сформованості творчої активності та творчої спрямованості, специфіки реалізації творчого компоненту діяльності, що складає зміст потенціалу як особистісної риси був досліджений освітній процес магістрів технологічної галузі. [4.с.87]

Саме на етапі магістерської підготовки важливим показником сформованості творчого потенціалу виступила внутрішньо обумовлена мотивація магістра не стільки до обрання професійної діяльності, а скільки до прийняття усвідомленого вмотивованого рішення щодо навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Магістр».

Навчання в магістратурі має бути результатом сформованого самоаналізу власної особистісної готовності до професійної діяльності та ставлення до нестандартних ситуацій, що можуть з'явитися при практичній реалізації професійної діяльності. Здебільшого усі магістри зазначали особистісне прагнення до набуття статусу висококваліфікованого фахівця, здатного до конкуренції, констатували необхідність реалізації творчого потенціалу у різноманітних видах діяльності. Також, практично всі опитувані зазначали, що мають необхідні передумови внутрішнього розвитку та росту, сформованість яких вказує на факт їхньої особистісної

готовності і позиції при формуванні та використанні творчого потенціалу у власній діяльності.

Особливого значення особистісній готовності надають фахівці, які мають досвід професійної діяльності і для яких навчання в магістратурі є вагомим показником професійного самовдосконалення та зростання. Поряд з цим, висловлювання магістрів є здебільшого нереалістичними та сформованими під впливом засобів масової інформації, аніж внутрішніми переконаннями. На це вказує і той факт, що при відповіді на питання методики «Як Ви вважаєте, де доцільно використовувати творчий потенціал майбутнього вчителя (наведіть приклади)» більшість не відповіла, оскільки конкретних технологій реалізації творчого потенціалу фахівцям у процесі здобуття освіти практично не пропонується.

Як результат, вивчення стану оцінки власної професійної діяльності та виявлення вдовolenня чи невдоволення характером її реалізації складає такий вагомий показник особистісно-креативного напрямку формування творчого потенціалу як самоаналіз професійної готовності. Сутність цього показника виявляється як у готовності фахівця до усвідомленого формування творчого потенціалу та його реалізації у професійній діяльності, так і усвідомленні магістром власних сформованих ресурсів та тих ресурсів, які є новітніми і практично не використовуються в змісті традиційної системи професійної підготовки в магістратурі. Вони мають враховувати факт того, що обрана професія та здобуття магістерського рівня це є вагомий аргумент до стійкої професійної готовності, яка вже сформована на попередніх рівнях навчання у вищій школі. Оскільки, попередня підготовка та збереження освітнього принципу послідовності в навчанні магістрів й дає високий відсоток саме за цим показником.

Поряд з цим, творчий потенціал не вичерпується використанням заданих методик та технологій у професійній діяльності магістра, швидше в цьому прихований репродуктивний характер реалізації цих засобів. Творчий потенціал розвивається в сформованій особистісній здатності до творчого використання стандартних технологій у вирішенні нестандартних ситуацій та створення новітнього продукту в результаті вирішення цього завдання.

Визначення у якості механізмів творчого потенціалу творчої активності та творчої спрямованості є таким, що відповідає

класичним поглядам в сучасній психолого-педагогічній науці на зміст педагогічної діяльності, який визначається основними складовими: активність, спрямованість та діяльність. [3,с.6]

Активність та спрямованість як складова професійної підготовки та їх творчих характер є представленим в змісті особистісних та професійних властивостей магістрів технологічної освіти.

Підсумовуючи можна констатувати, що підсилення особистісного компоненту підготовки в противагу домінуючому освітньому компоненту професійної підготовки за освітньо-кваліфікаційними рівнями «Молодший спеціаліст», «Бакалавр» шляхом обрання освітньою установою навчальних курсів спрямованих на формування гнучкості професійної діяльності та неординарності професійної самоосвіти, що потребує розроблення новітньої методики викладання для магістрів – як умова формування творчого потенціалу є нагальною і практично нереалізованою в сучасній системі професійної підготовки магістрів технологічної освіти. Все це вимагає підсилення методичних форм та засобів роботи з магістрами у напрямі формування їх творчої активності та творчої спрямованості як механізмів творчої діяльності, здатності до оцінки власної професійної діяльності та формуванні внутрішньої мотивації до її реалізації. І як результат, підсилення особистісного фактору у процесі професійної підготовки магістрів, що створює необхідні передумови до формування здатності реалізації творчого потенціалу у професійній діяльності. [1,с.14]

Вочевидь, виявлені рівні сформованості інших показників дозволяють логічно довести, що представлена цілеспрямованість та наполегливість швидше відображає загальне прагнення отримувати високі оцінки у навчанні, аніж формулювати цілі власної самостійної діяльності щодо опанування навчальним змістом та пошуку альтернативних цілей якісного використання цього змісту у реалізації власних творчих цілей.

Ми вважали встановлення функціональних зв'язків між програмним та організаційно-методичним забезпеченням професійної підготовки, які впливають на специфіку сформованості показників творчого потенціалу. З цією метою ми узагальнили якісні показники професійної підготовки та встановили, що не представленість в змісті навчальних планів окремої навчальної дисципліни чи спецкурсу значно зменшує можливості у сформованості творчого потенціалу.

Оскільки вагомого значення в його функціональності набувають оптимальні умови їх презентації у сумісній діяльності з педагогом, сокурсниками у формі творчих проєктів. Також вагомого значення набуває той факт, що вони не мають чітких усвідомлених уявлень щодо того, що саме включає у себе творчий потенціал і в який спосіб його можна реалізувати в професійній діяльності.

Список використаних джерел

1. Барбіна, Є. С. Теоретико-методологічні аспекти формування педагогічної майстерності [Текст] : збірник / Є.С. Барбіна // Збірник наукових праць : Педагогічні науки / М-во освіти і науки України, Херсонський держ. пед. ун-т. — Херсон, 2002. — Вип. 32, Ч. 2. — С. 10-21.
2. Бібік Н. Компетентнісний підхід: рефлексивний аналіз застосування / Н. Бібік // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи. — К.: К.І.С., 2004. — С. 47-53.
3. Гершунский Б. С. Концепция самореализации личности в системе обоснования ценностей и целей образования / Б. С. Гершунский // Педагогика. — 2003. — № 2 (10). — С. 3–7.
4. Кармин А. С. Диалектика стихийного и сознательного в управлении творчеством / А. С. Кармин // Диалектика, творчество, гуманизм / под ред. Гущика Д. А. — Л. : Издательство ЛГУ, 1991. — С. 87–91.]
5. Коваленко О.Е. Теоретичні засади професійної педагогічної підготовки майбутніх інженерів-педагогів в контексті приєднання України до Болонського процесу : [монографія] / О.Е. Коваленко, Н.О. Брюханова, О.О. Мельниченко. — Х.: УПА, 2007. — 162 с.

Олена Купенко

доцент, кандидат педагогічних наук
Сумський державний університет
м. Суми

ЗАВДАННЯ ТА ПРАКТИКИ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ОСВІТНІХ ТРАЄКТОРІЙ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ІЗ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Індивідуальна освітня траєкторія розглянута як умова та результат студентоцентрованого процесу професійної підготовки майбутніх фахівців із соціальної роботи. Акцентується особлива доцільність індивідуальної освітньої траєкторії в умовах дистанційного навчання через карантинні обмеження. Розглянуті приклади пропедевтичних завдань для активізації студентів у розробленні індивідуальної освітньої траєкторії. Визначено